Kaupunginvaltuusto 16.11.2020

Valtuutettu Niina Ratilainen ym. aloite: Osallistuminen valtakunnalliseen harrastusuudistukseen ja Turun harrastusmallin rakentaminen

Turun kaupungissa valmistellaan lasten ja nuorten harrastamisen uudistusta, sekä avustuskäytäntöjen päivitystä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.11.2020 kokouksessaan myös vuoden 2021 talousarvion kirjauksen nuorten harrastusmahdollisuuksien tukemisesta. Samaan aikaan Opetus- ja kulttuuriministeriössä on kesällä 2020 päätetty harrastamisen Suomen mallista, jonka tavoitteena on lisätä lasten nuorten hyvinvointia ja mahdollisuuksia löytää mieluinen harrastus.

Lasten ja nuorten harrastusten järjestämistä uudistetaan monella rintamalla. Keskeisinä yhteiskunnallisina tavoitteina lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen, syrjäytymisen ehkäiseminen yhdenvertaisuuden edistäminen.

Vuoden 2019 Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan joka kymmenes lapsi ja nuori jäi harrastamisen ulkopuolelle. Harrastaminen on koronapandemian aiheuttamien sulkutoimien vuoksi ollut katkolla keväästä 2020 alkaen. Harrastusten katkeaminen on vaarassa pitkittyä ja moni mielekäs harrastus päättyä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi vuonna 2016 yhteiskunnallisen eriytymisen ja kaupallistumisen nostaneet kynnystä harrastamiselle. Harrastamisen kustannusten kasvu oli johtanut siihen, ettei osalla lapsista ja nuorista ole mahdollista päästä itselle mieluisaan harrastukseen. Koronapandemian vuoksi monen perheen toimeentulo on heikentynyt ja pakottaa perheet karsimaan kaikesta ylimääräisestä. On riski siitä, harrastukset eriytyvät sen mukaan, kenellä on varaa mihinkin.

Yksi valtakunnallisen harrastusuudistuksen tavoite on lisätä harrastamisen koordinaatiota kunnissa, jotta laajasti ymmärrettynä kaikki lasten ja nuorten harrastusten järjestäjät ovat mukana. Koordinaatiolla parannetaan niin ohjatun harrastamisen kattavuutta ja tavoittavuutta, kuin lasten ja nuorten omaehtoisen harrastamisen mahdollistamista kunnan tiloissa. Useat suuret kaupungit ovat palkanneet viime vuosina harrastuskoordinaattorin, monet myös aluekohtaisia harrastuskoordinaattoreita. Myös Turun tulisi harrastusuudistuksessa onnistuakseen nimetä tai palkata henkilö harrastuskoordinaattorin tehtävään ja hakea pilottikuntana tähän avustusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on avannut harrastamisen Suomen mallille 9,5 miljoonan euron haun 2.12. ja tämän jälkeen vuosittainen haettava avustussumma 14,5 miljoonaa euroa. Suomen mallin pilottihakuun haetaan kuntia, jotka ovat valmiita aloittamaan toiminnan alkuvuodesta 2021.

Tässä valtuustoaloitteessa esitetään, että Turku hakee Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisen uudistuksen pilottikunnaksi, sekä toteuttaa kaupungin oman lasten ja nuorten harrastamisen uudistuksen siten, että:

1. Aloitamme nuorten vapaa-ajan kyselyt, joilla kysytään lapsilta ja nuorilta heidän harrastustoiveistaan ja mielekkäistä vapaa-ajanviettopaikoista. Tieto kerätään alueittain ja viedään harrastusten järjestäjille.
2. Perustetaan vapaa-aikatoimialalle harrastuskoordinaattorin toimi.
3. Käynnistetään vuosittainen harrastusten järjestäjien ja kaupungin yhteinen tapaaminen
4. Keskustellaan nuorisotyössä etsivästä harrastustyöstä ja varmistetaan, että kaikilla kohdatuilla nuoria on mahdollisuus löytää mieleisensä harrastus.
5. Madalletaan harrastamisen hintaan liittyvää kynnystä: lisätään kouluissa harrastamista ja aloitetaan harrastussetelikokeilu, jossa jokainen nuori saa kaupungilta tietyn summan arvoisen setelin käytettäväksi harrastuksiin.
6. Tuetaan nuorten omaehtoista harrastamista. Harrastusuudistuksen kärjessä pidetään nuorille mielekkään tekemisen löytäminen ja tukeminen. Harrastamiseksi ymmärretään se vapaa-ajan tekeminen, joka on nuorelle mielekästä sekä iloa, onnistumisen kokemuksia tuottavaa ja hyvinvointia lisäävää.

Ratilainen Niina (VIHR)

Kannattajat (3 kpl)

Takatalo Janika (KOK)
Sundqvist Mikaela (VIHR)
Sarlund Katri (VIHR)